

Ruotsin oikeuskansleri **Hans Stark** asettaa sarjakuvakustantaja **Horst Schröderin** syytteeseen "väkivaltapomon" levittämisestä *Pox*-lehdessä. Malmölainen Folkaktionin mot porriliikkeen aktivisti **Bo Bertilsson** teki huhtikuussa poliisille ilmiannon *Pox*-lehden numerosta 1/1989 syyttäen sen rikkovan vuoden alusta voimaan tullutta lakia väkivaltaisen pornografian esittämisestä kuvallisissa painotuotteissa. Aikuisille suunnatun satiirisen sarjakuvalehden lisäksi Bertilsson ilmianto joukon pornolehtiä.

Schröder vastasi lehdessään omistamalla toukokuun numeron Bo Bertilssonille ja julkaisemalla lehden takakannessa kopion rikosilmoituksesta. Bertilsson piti tekoa herjauksena ja pyysi oikeuskansleria nostamaan siitäkin syytteen. Kansleri Stark ei sitä tee, koska hänen ilmoituksensa mukaan oikeuskansleri voi nostaa syytteen vain "yleisen edun kannalta

asiaan", Ribe pelkää. "Folkaktionin mot porr vaatii jo nyt kirjallisuuden sensurointia".

Pox julkaisee laajasti uutta kokeilevaa sarjakuvaa Euroopasta ja Yhdysvalloista. Tavoite on pyrkiä löytämään valtaviirtojen ulkopuolella uivat piirtäjät. Ribe korostaa, että *Poxilla* ei ole mitään tekemistä pornon kanssa, "lehti sisältää seksiä, mutta sen tarkoitus on kuvata ihmisen elämää tai provosoida. Ikävää on, että jotkut provosoituvat liikaa, useimmat sarjakuvista eivät liity millään lailla väkivaltaan tai seksiin."

Syytteeseen asetettavat kuvat on poimittu parista lehden sarjakuvasta. Eräs englantilainen sarjakuva perustuu Vanhan Testamentin tekstiin, kuvitus on tosin mehevämpi kuin Raamatun teksti. "Raamattua ei ole ainakaan vielä sensuroitu", Ribe sanoo. Toinen sarjakuva, josta syytteeseen asetettuja kuvia on poimittu on amerikkalaisen

Pox raastuvan penkillä

tärkeissä kysymyksissä". Tämä ei sellainen hänen mukaansa ollut.

Oikeuskansleri löysi lehdestä viisi kuvajaksoa, jotka hän tulkitsi syyksi nostaa syyte Schröderiä vastaan. Syyte on yksilöity erittelemällä millä sivulla mikin kuva on syyttäjän mielestä lain vastainen. Samalla kertaa tutkitut pornolehdet eivät sen sijaan antaneet aihetta toimenpiteisiin. Schröder on jo saanut kutsun jutun esituttuun ja oikeus ryhtyyne käsittelemään tapausta alkusyksystä.

Ennakkotapaus

Poxia julkaisevan *Epix Ab:n* toimittaja **Göran Ribe** pitää oikeusjuttua vaarallisena ennakkotapauksena ruotsalaisen sanarvapauden kannalta. "On groteskia soveltaa lakia satiiriseen sarjakuvaan, jonka tavoitteet ovat taiteellisia, eivät pornografisia."

Riben mukaan lakiin sinänsäkin voi suhtautua kriittisesti, piirrettyjen liikkumattomien kuvien sensuroinnista on vaarallisen lyhyt matka kirjoitettuun tekstiin. Aikuisille tarkoitettu sarjakuva on vieläkin ajatuksena tuntematon, siihen sovelletaan usein lastenkulttuurin arvostelukriteereitä. "Kun tällainen laki on olemassa, sillä on taipumuksena laajentua yhä useampaan

naispiirtäjä **Doriseda** sihteeritytön elämästä kertova sarjakuva.

Syyskuussa *Pox* ilmestyy erikoisnumerona nimeltä *Átalad*, Syytetty. Lehteen kootaan artikkeleita sensuurista, sarjakuvien sensuroinnin historiaa, keskustelua uusmoralismista Ruotsissa ja koko oikeusprosessin kronikka.

Epix Ab julkaisee useita sarjakuvalehtiä ja -albumeita. Se on Ruotsin ensimmäinen aikuisille suunnatun sarjakuvan merkittävä kustantaja, ja joutunut useasti vastaamaan syytöksiin sarjakuviansa väitetyistä väkivaltaisuudesta ja seksikohtauksista. Yhtiön jatkuva leimaaminen näkyy sen lehtien ja albumien myyntilukujen myynnin pienenemisenä. *Poxin* levikki on alle 4000 ja se ilmestyy joka kuukausi.

Heikki Jokinen